

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Thomae Młodzianowski, Polonie, Societatis Jesu,
Prælectionum Theologicarum Tomus ...**

De Metaphysica, Logica, Octo Libris Physicorum, Generatione, Corruptione
Et Anima

Młodzianowski, Tomasz
Moguntiae Et Dantisci, 1682

Punctum Difficultatis 3. Alia argumenta contra colclusionem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95667](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95667)

Quod autem dicitur ens mediis generibus descendere ad inferiora, hunc tantum sensum habet, quod non possit esse à parte rei; v. g. rationale nisi sit substantia; sed non facit hunc sensum, quod à quibus potest præscindi & distingui ratio generica, ab illis etiam possit præscindi & distingui ratio particularis entis.

II. PARITAS est. Ens non includitur in proprietatibus, v. g. uno; ergo nec in differentiis.

RESPONDETUR. Si proprietates sumantur in recto, includunt inclusionem ut dixi intransitivam ens; sunt enim ipsum formaliter ens; sed cum variis connotatis. Secundum autem id quod dicunt in obliquo, dicunt non nisi ordinem ad ens; Imò cum proprietas quæ est unum, dicat aliquam negationem & nihil divisionis, hoc ipso sub illa formalitate non debet dicere ens; differentia autem, non dicit pro formaliter nihil.

OBJICITUR VII. Si ens includeretur formaliter in differentiis, idem includeretur ne differentia formaliter accepta sint nihil formaliter: Sed hæc ratio nihil probat; quia posset dici differentiam prout præcisam ab omnibus quibus identificatur neque esse ens formaliter, neque non ens formaliter; quod ipsum probatur. Natura in statu solitudinis, neque est divisiva formaliter, sed solum indivisa formaliter, sed solum indivisa identice: Substantia item secundum se ipsam, neque est divisibilis, neque indivisibilis: Relationes item divinæ, neque sunt à se formaliter, neque ab alio, sed identice sunt ens à se: Ergo idem dici poterit de differentia, ita præcisa, quod neque sit ens formaliter, neque non ens formaliter.

RESPONDET I. Recentior Suarez disparitatem dat, quia nisi intelligatur differentia pro illo statu esse ens, intelligi deberet sine sua essentia reali: nam ens coincidit cum essentia reali. Si autem eo modo intelligantur, ea, quæ vult obiectio, non intelligantur adhuc sine sua essentia reali.

RESPONDETUR II. Quia si intelligeretur differentia pro statu solitudinis indivisa, nunquam divisibilis esse posset, in illo enim statu consideratur secundum essentialia sua prædicata, quæ rei ubicunque conveniunt. Hinc si in illo statu indivisibilis esset, nunquam jam dividi posset. Et è converso si in illo statu divisibilis esset, jam nunquam posset esse indivisibilis; idemque dicendum de substantia; quod absurdum non sequeretur si sit in illo statu formaliter ens differentia, quia ubique, ex alatis rationibus, est ens, rationesque allatæ ostendunt, debere differentiam esse ens. Quod attinet ad relationes divinas illæ non possunt dicere abalietatem, alioqui DEO convenire non possent: Non etiam dicunt formaliter aseitatem; quia aseitatem sequitur Deitatem, quam in sua virtualitate non important relationes. Denique si sumantur relationes for-

maliter, hoc est, secundum suas rationes communes, sic nec aseitatem dicent, alioqui relatio non esset communis creaturis; nec dicent abalietatem, alioqui non convenirent DEO. Nullum autem absurdum, si ens, sit formaliter identificatum differentiis. Et rationes adlatæ probant identificationem.

INSTABIS. Duæ differentia vel conveniunt in ente vel non? Si non conveniunt, Ergo non sunt formaliter ens; si conveniunt, ergo non sunt ratio differendi.

RESPOND. Diverso respectu convenire in quantum participant ex ratione communi entis; diverso autem non convenire, in quantum scilicet reduplicativè accipiuntur, quæ scilicet differentia, & quæ, hoc ens sunt: de quo in Logica, ubi de communi conceptu differentiarum.

Punctum Difficultatis 3.

Alia argumenta contra Conclusionem.

Pensanda argumenta Mastrii Disp. 2. Metaph. num. 179.

OBJICIT I. Mastrius. Contractio & determinatio entis per modos (de quibus illum leges hinc Disp. 2. qu. 6) cum fiat ad instar compositionis & additionis, sequitur necessario, quod ratio contracta sit extra rationem contrahentis. Consequentia patet, quia etiam genus in tantum censetur esse extra rationem differentia, quia contractio generis per differentias fit per modum compositionis & additionis, & si non esset ratio contrahens, extra rationem contractam nulla fieret compositio.

RESPONDETUR. Contractio fit non nisi rationis communis entis, quæ etiam ratio communis Entis, non includitur formaliter in differentiis, sed ratio contracta entis, quam diximus includi in differentiis, non contrahit seipsam, si non contrahit, nec distinguitur à se; cum hæc distinctio fuerit ex contractione desumpta, nec differentia est ipsum genus contractum, sed contrahit non nisi aliam rationem, à qua etiam distinguitur; jam autem differentia est ipsum ens contractè sumptum, & sic sumptum est formaliter ipsa differentia. Per quod etiam responderetur ad Instantiam quæ illic adfertur. Directè ergo negatur, quod ratio Entis inclusa in differentia, sit quæ contrahitur per differentiam, sed est illamet ipsa, quæ seipsam non contrahit.

OBJICIT II. Præciso conceptu relationis, res non sunt formaliter relative, præciso genere quantitatis, non sunt extensæ; ergo etiam

† B ; præ-

præcisa ratione Entis à differentiis, non erunt illæ formaliter Ens.

RESPONDETUR. A differentiis præscindi posse rationem communem entis, nec differentia sunt formaliter ratio communis entis, hocque solum probat ratio adlata; sed à differentiis non potest præscindi ratio contracta entis; cum sit ipsum esse differentiarum, quod esse differentiarum, à differentiis, non præscindit.

OBJICIT III. De modis dicitur quod non sint entitas, sed entitatis modus, non esse propriè rem, sed esse modum rei; Ergo & de differentiis ultimis dici potest, quod non sint ens formaliter, sed entis.

RESPONDETUR. Quando dicitur modum non esse ens, subintelligitur raturum, sed entis raturum, in quo nullum est absurdum, nec sequetur quod non sit modus, hoc quod est: sed si differentia non esset formaliter ens illud contractum, sequeretur quod non sit hoc quod est; esse enim illam hoc quod est, est illa contracta ratio entis.

OBJICIT IV. Si differentia aliquo modo includeret rationem entis essentialiter, tunc ejus conceptus non foret simpliciter simplex.

RESPONDETUR. Si includatur ens non nisi contractum, adhuc erit conceptus differentiarum simpliciter simplex, quia non aliud illud erit, quam ipsum esse differentia, quæ sibi ipsi, est quid simpliciter simplex.

INSTABIS. Proportionatè applicando id quod inibi adfert Mastr. si licet distinguere ens contractum & determinatum, à ratione communi entis, ponereque quod illa prior ratio entis includatur formaliter in differentiis, non verò hæc posterior, eodem jure dici poterit, genus ut sic non includi in differentiis formaliter, includi tamen rationem generis contractam.

RESPONDETUR. Neg. Sequel. Ratio animalis contracta reperitur quidem in homine, & hæc ratio contracta, ut dictum alibi non potest præscindi ab homine, sed non est necesse ipsam rationem contractam generis, includi in differentiis, quia ratio hæc contracta animalis est hoc animal, hoc autem animal non est necesse esse formaliter per ordinem ad nostros conceptus rationale, quia licet illud rationale per ordinem ad nostros conceptus non esset animal, adhuc esset quod est, adeoque esset adhuc rationale: Si autem ratio contracta entis non includeretur formaliter in differentiis, differentia non esset hoc quod est, esse enim illam hoc quod est (supple in talibus positivè, dixi positivè, nam non ens esse quod est non Ens, non est esse sed non esse) est esse illam ens formaliter.

OBJICIT V. Si differentia ultimæ includerent eas, cum non sint omnino idem, erunt

propriè differentes; quod si sunt differentes; aliis differentiis different; de quibus rursum quaeritur an includant ens, & ita dabitur processus in infinitum in differentiis, vel devenietur ad aliquas omnino non includentes ens quidditative.

RESPONDETUR. Cum differentia ultimæ includant ens formaliter, restrictum & contractum, erunt adhuc non differentes aliis differentiis, sed se ipsis; si se ipsis, different adhuc illo ente contractè & determinatè sumpto; cum illudens contractè sumptum, sit illud se ipsum differentiarum.

INSTAT. In compositione physica ita fit resolutio in actum ultimum & potentiam ultimam, ut nihil potentia includatur in actu, & è contra; Ergo & in compositione Metaphysica ita contingit, ut compositum hoc resolvatur in conceptum determinabilem tantum, qui est entis, & determinativum tantum, qui est ultimæ differentia.

RESPOND. Ex ente ut sic, & ex ratione differentia fit compositio Metaphysica: Vnde & resolutio Metaphysica in hæc duo datur, sed ex ente contractè sumpto quod est ipsum esse differentia, & ex differentia non est compositio Metaphysica; quia nihil componitur ex se ipso, consequenter non debet fieri resolutio ut maneat differentia, sine ratione entis contractè sumpti. Disparitas etiam ex dictis assignari potest quia nullum absurdum est, si actus non sit potentia, potestque esse actus in suo esse, non includens potentiam; non potest autem esse differentia, sine esse differentia, adeoque sine ratione entis, contractè sumpti.

OBJICIT VI. Saltem ens non includitur in suis passionibus; quia subiectum quod est ens ex 7. Metaph. tex. 17. & 19. cadit in definitione passionis ut additum, jam autem quod definitur per aliud, tanquam per additamentum, non est de ipsius quidditate.

RESPOND. Ex eo quidem quia ens ponitur in definitione passionum ut additum, non colligitur, quod sit de essentia illius: ad eum modum, quo dicitur accidens esse subiecti, subiectumque non est de essentia accidentis; ex alio tamen capite sunt adhuc ens, quia etiam passionibus sunt quod sunt; & hoc quidem procedit de veritate & bonitate, nam de unitate non sumpta secundum id quod dicit in recto non potest dici quod sit ens, nisi illud latiori modo, prout se extendens etiam ad negationes explicando unitatem per negationes secundum communiora principia.

INSTAT I. Propositiones non convertuntur ita, quod si prædicatum dicatur de subiecto per se, non tamen è contra subiectum dicetur per se de prædicato; ergo ista est per se, Ens est unum, hæc alia, unum est ens, non poterit esse per se primi modi, sed quasi per accidens.

RE-

Punctum Difficultatis 1.

RESPOND. Quod unum non sit ens rigorosum, ut dictum supra. Sed promovendo argumentum de bonitate & de veritate dici potest, quod non eodem quidem modo passionibus dicuntur de ente, ac ens de passionibus, non sequitur quod passionibus non sint ens, sed quod alia sit comparatio illarum ad ens, quam entis ad illas. Quamquam dici potest quod hæc doctrina procedat de ente secundum rationem irrestrictam sumpto.

INSTABIS II. Ens adæquatè dividitur in increatum, & decem prædicamenta, tanquam in ea, de quibus quidditatè prædicatur; passionibus autem ejus non sunt ens increatum, nec aliquid ex decem generibus, & cum æquè pateant sicut ipsum ens, hoc ipso ens, non poterit prædicari de suis passionibus velut de inferiori.

RESPOND. Id verum esse de ente contractè & determinatè sumpto, quod non est superius respectu passionum. An autem possit abstrahi à passionibus ratio entis ut sic, adeoque evadere illis universalior, alibi dicitur. Multi etiam negabunt, adæquatam esse hanc divisionem.

INSTABIS III. Si passionibus Entis ens includunt, utique non includunt ens solum. Sed etiam aliquid aliud; alioquin idem esse passio sui ipsius, tunc queritur de illo alio, an rursus includat ens, & sic in infinitum procedemus, vel sistendum in aliquo non includente ens, & talis erit propriè passio entis.

RESPOND. Passionibus non includunt ens contractè sumptum, sed sunt illud ipsum, nec sunt passionibus entis contractè sumpti, quia nec sunt passionibus sui ipsius; sed tantum sunt passionibus entis, secundum se sumpti. Quam ipsam rationem communem cum contrahunt passionibus non contrahunt contractione exclusivâ in se aliorum contrahentium, quasi scilicet veritas non sit bonitas, cum tamen rationalitas non sit irrationalitas, contrahunt tamen per additionem prædicatorum.

OBJICIT VII. Modi per nos sunt ens entitate alterius; ergo idem dici poterit de differentiis ultimis, quod sint ens identicè non formaliter.

RESPOND. Secundum principia aliàs prædicta Negatur Antecedens.

DIFFICULTAS III.

De Conceptu entis secundum se.

Quærendum hic imprimis erit: An possit dari conceptus entis perfectè unus? Deinde, an hic conceptus sit univocus an analogus: Unitatem conceptus entis adstruunt Suar. uterque, Afriaga, Ovied. cum Scotistis. Negat Vasquez Fonseca cum Thomistis. *Sic*

An possit dari conceptus Entis perfectè unus?

DICENDUM est. *Posse dari conceptum Entis perfectum unum, h. e. ita præcisum à differentiis, ut nulla in eo ex parte objecti intentionaliter accepti, reluceant differentie.*

PROBATUR I. Potest dari conceptus animalis perfectè unus, ut supponitur ex materia de Præcisionibus: Ergo poterit dari & entis conceptus perfectè unus ut circumscribitur: Disparitas quæ solet peti ex Analogia infra attingetur.

PROBATUR II. Quando ego dico, *Deus est ens; Creatura est ens*, quæro, an sub objecto prædicati quod est *Ens* dicti de DEO involvatur creatura vel non? si involvitur; ergo falsa est prædicatio, quia Deus non est ens involvens aliquid creatum, nec subiecto inest prædicatum, cum prædicatum involvat aliquid creatum, subiectum autem nihil involvit creatum. Si autem in ente dicto de Deo non involvitur creatura; Ergo jam ille conceptus præscindit à creaturâ. Simile argumentum formetur ad probandum quod ens dictum de creaturâ non involvat Deum, habebiturque intentum; nempe quod ens præscindat à creato & increato. Idem iudicium & argumentum formetur de aliis differentiis.

RESPONDEBIS I. Ens dictum de Deo non importare nisi entitatem particulariter acceptam, ita ut sensus sit, *Deus est aliquod ens.*

CONTRA. Tum quia animal dictum de inferioribus non singularisatur in prædicando ut probatur in Logica; ergo neque ens singularisabitur. Tum quia prædicatio hæc, *Deus est ens*; vel est prædicatio rationis superioris de inferiori, vel non est? Si est. Ergo ut salvetur rationem superiorem prædicari, dicta propositio hunc sensum facere non poterit, *Deus est aliquod ens.* Si autem non est prædicatio superioris de inferiori; Cur non? Tum quia. Ens est superius Deo & creaturis; non esset autem superius, si non diceretur tanquam superius, negatio enim dictionis tanquam alicujus superioris, argueret negationem esse superioris; nam dici, sequens ad omnia esse, ostendit conditionem esse. Quod autem ens sit superius Deo & creaturis, vel ipsa categoria entis ostendit.

RESPONDEBIS II. Ex parte objecti respondere illic differentias, sed illas non attingi ab actu formali, nec discerni.

CONTRA sunt illa omnia quæ in simili dicuntur in universalibus & in materia de præcisionibus. Propositio etiam hæc, *Deus est ens*, non tantum est vera ex parte actus formalis,

† B 4 sed